

Наша Українська Рідна Школа
Ukrainian Heritage School

700 Cedar Road • Jenkintown, Pennsylvania 19046 • Telephone: 215-663-5322

ОКЦІАННЯ ЗОБРАЖЕННЯ

Оксана Кришлюк

09/23/2017

ЛІТЕРАТУРА

ІСТОРІЯ

ГЕОГРАФІЯ

КУЛЬТУРА

Розмовна
МОВА

8 кл.	
ЧИТАТИ	НАРОДНІ ЛЕГЕНДИ ТА ПЕРЕКАЗИ,
ПИСАТИ	„Як МАТИ СТАЛА ЗОЗУЛЕЮ“, „Як СІРКО ПЕРЕМІГ ТАТАР“.
ІСПИТ	ДАТИ ПИСЬМОВУ ВІДПОВІДЬ НА ЗАПИТАННЯ.
9 кл.	
ЧИТАТИ	
ПИСАТИ	
ІСПИТ	
10 кл.	
ЧИТАТИ	ПАНТЕЛЕЙМОН КУЛІШ „ЧОРНА РАДА“.
ПИСАТИ	ГЕРОЇ ПОВІСТІ, ХАРАКТЕРИСТИКА.
ІСПИТ	ПИСЬМОВО ДАТИ ВІДПОВІДЬ НА ЗАПИТАННЯ: „Як АВТОР ОПИСУЄ У ПОВІСТІ СОМКА І БРЮХОВЕЦЬКОГО?“
11 кл.	
ЧИТАТИ	РОЗТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ.
ПИСАТИ	ПАВЛО ТИЧИНА, ВІРШІ: „ПАМ'ЯТІ ТРИДЦЯТИ“, „ГЕЙ, ВДАРТЕ ВСТРУНИ“, „СКОРБНА МАТИ“.
ІСПИТ	НАВЧИТИСЯ ВИРАЗНО ЧИТАТИ.
12 кл.	
ЧИТАТИ (розмовна Мова)	БІЛЕТИ # 1 до # 3.
ПИСАТИ	КАЗКА, ЛЕГЕНДА, БАЙКА, Ю. ФЕДЬКОВИЧ „ЛЮБВІН“, „ДИЗЕРТИР“, ІВАН НЕЧУЙ-ЛЕВВИЦЬКИЙ „НИКОЛА ДЖЕРА“, МАРКО ВОВЧОК „ІНСТИТУТКА“.
ІСПИТ	КНИЖКА „ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ“, ВІДПОВІДІ БІЛЕТІВ.

Як мати стала зозулею - Народні легенди

ЯК МАТИ СТАЛА ЗОЗУЛЕЮ

Були собі чоловік і жінка і мали четверо дітей. Жили вони з риболовлі. Якось чоловік застудився і помер. Жінка сама ловила рибу і годувала дітей. Та незабаром і вона застудилась і злягла хвора. Лежить у постелі, а дітей і немає чим годувати. Вже й у неї пересохло в горлі, мовила тихо до дітей:

— Діточки, діточки, подайте мені води. Бо не дам собі ради, щоб підвестися самій, а пити так хочеться.

— Нема в хаті води,— одказують діти.

— Візьміть глечик,— каже мати,— підіть до річки та й наберіть води.

Одізвався старший хлопець:

— Я не маю чобіт, нехай іде сестра.

Мати до дочки:

— Піди, доню, принеси мені води.

— Я не маю хустки завинутися. Нехай іде менший.

Просить мати меншого сина:

— Піди, Івасику, принеси мені водички.

— Я не маю в що вдягнутися,— одказує той.

Так ніхто і не приніс хворій матері води.

Пішли діти надвір, граються, а мати в хаті ледве-ледве підводиться з ліжка, обростає пір'ям. А найменший хлопчина саме вбіг у хату, бачить -- мати вже стає зозулею, став гукати до брата і сестрички:

-- Наша мати стає зозулькою, хоче одлетіти од нас. Скоренько біжімо по воду для неї.

Схватили діти хто що: глечик, кружечку, відро. Всі побігли до річки, набрали води і кричать навперебій:

— Мамочко, мамочко, пий воду.

А мати вже вся обросла пір'ям, стала зозулькою, одлітає од хати:

— Ку-ку, ку-ку... Пі-зно, ді-ти, пі-зно... Ку-ку, ку-ку...

І стала одлітати. А діти за нею бігли, бігли, збиваючи по грудях ноги до крові. І до цих пір у лісах, на полянах стелиться мох з червоними краплинами: то, кажуть, ті краплини крові, що стікали отоді з ніг дитячих.

А мати назавжди одцуралася рідних дітей і донині літає зозулею.

1. Що попросила хвора мати у дітей?

2. Що відповів старший хлопчик?

3. Що відповіла донька?

4. Що відповів менший син?

5. Що сталося з матою?

СІРКО І ПЕРЕМІГ ТАТАР

Давно-давно це було, ще за запорожців та за кошового Сірка. Прошло років чимало, як жив Сірко і як його не стало, а слава про нього і не пройшла, і не пропала. Він був для ворогів страшний і сердитий, а, навпроти, для християн був дуже добрий і милостивий.

Одного разу запорожці пішли з Сірком у похід, а татари прочули про те та одразу й побігли на Січ і почали там хазяйнувати: усіх православних християн² забрали та й повели у полон. А вони, бідні, не хочуть іти та плачуть і ридають так, що аж земля стогне. А татари на плач не вдаряють та нагайками їх підганяють.

Як ось прочув про те кошовий Сірко. Зараз зібрав своїх козаків — та в погоню за татарами: визволяти православних людей. Та летить, як птиця. Добіг близько до татар; бачить, що їх дуже багато, а козаків дуже мало — і давай хитрити. Спинив свого коня і крикнув на козаків:

— А стійте, братця! Подождіть, не ворушіться!

Тоді зіскочив з коня, дав його другому козакові, а сам кувирдь — та й зробився хортом і побіг до татар.

Татари бачать: хорт, красивий такий! Сподобався він їм. Узяли вони його, нагодували. Звик ото той хорт.

Як стали ті татари відпочивати, то той хорт поробив їм так, що вони всі поснули. Тоді він назад до козаків та знову кувирдь — і зробився чоловіком! Кинувся тоді з козаками до татар, усіх їх вирубав, а християн вернув назад.

Християни дуже дякували Сіркові і пішли собі щасливо додому. А Сірко з своїми козаками став гуляти по-старому.

¹ Іван Сірко – кошовий отаман Запорозької Січі, видатний український полководець; брав участь у визвольній війні 1648 – 1654 років.

1. Що зробили татари з православними людьми на Січі?

2. Хто був Іван Сірко?

3. До якої хитрості вдався отаман Сірко, щоб допомогти людям?

4. Як помстився Сірко татарам?

СКОРБИНА МАТИ

II кнає

I

Проходила по полю
Обніжками, межами.
Біль серце опромінив
Блискучими пожалій.
Поглянула — скрізь тихо.
Чийсь труп в житах чорнів...
Спросоння колосочки:
Ой радуйся, Маріє!
Спросоння колосочки:
Побудь, побудь із нами!
Спинилась Божа Мати,
Заплакала сльозами.
Не місяць, і не зорі,
І дніти мов не дніло.
Як страшно!.. людське серце
До краю обідніло.

II

Проходила по полю —
Зелене зеленіє...
Назустріч Учні Сипа:
Возрадуйся, Маріє!
Возрадуйся, Маріє:
Шукаємо Ісуса.
Скажи, як нам простіше
Пройти до Еммауса?
Звела Марія руки,
Безкровні, як лілеї:
Пе до Юдеї шлях вам,
Вертайте й з Галілеї.
Ідіте на Вкраїну,
Заходьте в кожну хату —
Ачей вам там покажуть
Хоч тінь Його розп'яту.

III

Проходила по полю.
В могилах поле мріє —
Назустріч вітер віє —
Христос воскрес, Маріє!
Христос воскрес? — не чула,
Не відаю, не знаю.
Не будь ніколи раю
У цім кривавім краю.
Христос воскрес, Маріє!
Ми — квіти звіробою,
Із кроні тут юрбою
Зросли на полі бою.
Мовчать далекі села.
В могилах поле мріє.
А квітка лебедіс:
О згляпсь хоч ти, Маріє!

IV

Проходила по полю...
— І цій країні вмертї? —
Де Він родився вдруге,-
Яку любив до смертї?
Поглянула — скрізь тихо.
Бує дике жито.
— За що тебе розп'ято?
За що тебе убито?
Не витримала суму,
Не витримала муки,-
Упала на обніжок,
Хрестом розп'явши руки!..
Над Нею колосочки
"Ой радуйся!" —шептали.
А янголи на небі —
Не чули і не знали.
1918

Пам'яті тридцяти

①

Тичина

На Аскольдовій могилі
Поховали їх —
Тридцять мучнів українців,
Славних, молодих...
На Аскольдовій могилі
Український цвіт! —
По кривавій по дорозі
Нам іти у світ.
На кого посміла знятись
Зрадника рука? —
Квитне сонце, грає вітер
І Дніпро-ріка...
На кого завзявся Каїн?
Боже, покарай! —
Понад все вони любили
Свій коханий край.
Вмерли в Новім Заповіті
З славою святих. —
На Аскольдовій могилі
Поховали їх.

21 (8) березня 1918 р.

②

ГЕЙ, ВДАРТЕ В СТРУНИ

Гей, вдарте в струни, кобзарі,
Натхніть серця піснями!
Вкраїнські прапори вгорі —
Мов сонце над степами...

Гей, рясно всипте цвітом шлях,
У дзвони задзвоніте! —
Вкраїнське військо на полях
Йде, славою повите.

Дзвенять слова мов у сріблі
Братерській, веселі.
А десь на морі кораблі
Розбилися об скелі...

Земля схотіла жити знов —
Шумлять потужно ріки.
Благословіть ви чесну кров,
Хвала борцям навіки!

Хвала борцям, що на зорі
Лягли в холодні ями.
Гей, вдарте в струни, кобзарі,
Натхніть серця піснями!